

Tid Torsdagen den 28 augusti 2014, kl. 16:00 – 16:15
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justerat Torsdagen den 4 september 2014

Joakim Larsson

Maria Östberg Svanelind

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Joakim Larsson (M) ordföranden

Maria Östberg Svanelind (S), vice ordföranden

Jan Tigerström (M)

Lars Svärd (M)

Theréz Randquist (M)

Per Hallberg (M)

Daniel Forslund (FP)

Karl Malmqvist (C)

Lars Arell (S)

Maria Nygård (S)

Åke Askensten (MP)

Tjänstgörande ersättare:

Elin Olsson (MP)

för Anna Bäcklund (MP)

Ann-Margarethe Livh (V)

för Clara Lindblom (V)

Ersättare:

Gustav Johansson (M)

Eva Ångström (M)

Maria Hagbom (M)

Inga Osbjer (FP)

Kenneth Nilsson (S)

Håkan Olander (S)

Lennart Tonell (MP)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Krister Schultz, Ann-Charlotte Bergqvist, Jennie Almgren, Marita Anheim, Mårten Frumerie, Gunnar Jensen, Filip Borgelin, Åsa Wigfeldt, Maria Stigle samt personalföreträdaren Björn Bergebo §§ 1-8 och borgarrådssekreteraren Martin Edgélius.

§ 8**Revidering av Vision 2030 - ett Stockholm i världsklass.****Svar på remiss**

Dnr E2014-01336

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 11 augusti 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Deltar inte i beslutet**

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) lämnar ärendet utan eget ställningstagande och deltar därmed inte i beslutet.

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Karl Malmqvist (C) föreslår att nämnden beslutar att kommunstyrelsens remiss av stadsledningskontorets förslag besvaras med exploateringskontorets tjänsteutlåtande, samt att nämnden därutöver anför följande:

Meningen ”Stadsbilden har även förstärkts med nya höga hus i strategiska lägen” som finns med i den gällande Vision 2030 ska återinföras i den reviderade Vision 2030 i följande stycke:

”Stockholm är berömt för sina många nya högklassiga byggnader och för att ha tillvaratagit landskapet och de naturliga förutsättningarna på ett nydanande sätt. Vattenrummet, topografin och parkerna är en integrerad del i stadens liv. Stadens ovärderliga historiska kvaliteter blandas med nya miljöer och stadsbilden har förstärkts med arkitektoniskt nyskapade hus i strategiska lägen.”

Detta eftersom skrivningen om höga hus överensstämmer med den gällande situationen i Stockholm samt att det är en viktig del av stadens ambition att stärka den centrala staden och närförort med ny bebyggelse.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
1. Att under rubriken Delaktiga och trygga lägga till Att Stockholm långt före 2030 ska vara världens mest tillgängliga huvudstad.
 2. Att visionen revideras med hänsyn till barns rätt till inflytande och delaktighet.
 3. Att visionen revideras så att den genomsyras av jämställdhetsperspektivet. Visionen är att Stockholm är en jämställd stad i världsklass.
 4. Att lägga till Att Stockholm 2030 är en stad som hänger ihop där alla har lika möjligheter att forma sitt eget liv.
 5. Att lägga till Att Stockholm 2030 är en stad där ojämlikheter har minskat.
 6. Att lägga till Att Stockholm 2030 är en stad som investerar i kollektivtrafik och cykelinfrastruktur för ett långsiktigt hållbart Stockholm.
 7. Att lägga till Att Stockholm 2030 är en fossilfri stad som producerar sol och vindenergi.
 8. Att lägga till under rubriken Företagande i Världsklass: Att Stockholm har utvecklats till ett samverkanscentrum för Östersjöregionen och samverkan kring handel, turism, vetenskap och miljökunnandet är starkt. Tillsammans med länderna kring Östersjön har Stockholm bidragit till att minska Östersköns miljöproblem.
 9. Att Stockholm präglas av levande stadsdelscentrum, med en mångfald av stora och små företagare. Företagare inom de kulturella näringarna och inom IT, miljö – och klimatsektorn har växt sig starkare och Stockholm är en stad som präglas av innovationer och miljötank.
 10. Att Stockholm erbjuder företagarna en väl utbyggd kollektivtrafik för att företagarna vill ta sitt ansvar för miljön. Det har byggts bostäder på Bromma flygplats och företagarna har inte svårt att rekrytera folk då det finns bostäder att flytta in i.
 11. Att lägga till under rubriken Världsberömd upplevelsestad: Att Stockholms stad erbjuder vackra och välskötta strandpromenader och parker i alla Stockholms stadsdelar. Stockholms stad är känt för sitt arbete med hållbara evenemang. Evenemang som Stockholm själva håller i visar upp den klimatsmarta staden, men speglar också Stockholm som en stad som präglas av influenser från människor från hela världen som nu bor och verkar i Stockholm. Stockholm är en stad där olikheter välkomnas och uppmuntras, en stad som präglas av öppenhet.
 12. Att lägga till Att Stockholms stad är en stad men stor medvetenhet om diskriminering på arbetsmarknaden och

är en stad som arbetar aktivt för alla stockholmares lika rättigheter.

13. Att lägga till Att i Stockholms stad är arbetsintegrerande sociala företag och sociala entreprenörer viktiga aktörer för att skapa en arbetsmarknad där fler får jobb.
14. Att lägga till Att Stockholms stad är en klimatsmart stad och föregångare för resten av Sverige.
15. Att Visionen kompletteras med skrivningar om att alla stadens verksamheter ska bedrivas med så liten klimat- och miljöpåverkan som möjligt och att staden ska vara ett föredöme.
16. Att lägga till Att Stockholms stad är en stad där ekosystemtjänsterna tas om hand och värnas.
17. Att anföra följande:

Vision 2030 kan inte bli ett riktmärke för Stockholm utan kraftig omarbetning. Flera orsaker till att det visionsdokument som nu gäller måste revideras beror på den förda markpolicyn som styr stadsbyggandets innehåll och omfattning såsom bostadsbyggandet. För att nå de visioner som förslaget till nytt visionsdokument anger krävs en annorlunda och förändrad markpolitik som möjliggör att exempelvis även unga och studenter får tillgång till bostäder.

Vidare står det i det rådande visionsdokumentet om ambitionen att Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad och att detta är en del av stadens varumärke. I det reviderade förslaget är detta stycke borttaget, vilket oroar Miljöpartiet. Självklart ska Stockholm ha de högsta ambitioner när det gäller att göra staden tillgänglig för varenda stockholmare, det borde framgå av Vision 2030. I texten ska därför klargöras att Stockholm långt före 2030 ska vara världens mest tillgängliga huvudstad.

Det står inte heller något i det nya förslaget om att staden, näringslivet och organisationer ska vara engagerade i att skapa mötesplatser över generationsgränserna. Vi frågar oss om det betyder att detta inte längre viktigt?

Det saknas ett tydligt barnperspektiv i visionsförslaget. I den gamla versionen står det t ex ”Genom de flexibla välfärdsystemen klarar föräldrar att kombinera ett kvalificerat yrkesliv med mer tid för barnen.” Detta är borttaget i den reviderade versionen. Inte heller står det mycket om barns rätt till inflytande och delaktighet. Denna rättighet gäller inom alla områden och borde genomsyra all

stadsplanering och samhällsservice.

Det är emellertid bra att det reviderade förslaget ytterligare trycker på ökad sammanhållning, på öppenhet och på mångfald och olikheter som en stark tillgång. Det är dock mycket oroande att ord som jämställdhet och jämlikhet saknas helt i visionen för Stockholm 2030. Vi behöver arbeta för att uppnå ett jämställt offentligt rum och service som når alla Stockholmare. Det arbetet behöver genomsyra alla politikområden och bör förtydligas i dokumentet.

Idag är Stockholm en delad stad inte minst vad gäller tillgång till hälsa. Ett viktigt mål för 2030 som inte nämns varken i den ursprungliga eller reviderade versionen är allas tillgång till en jämlik hälsa. Det är också allvarligt att texten saknar skrivningar för att motverka diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet. På det hela taget bör staden som arbetsgivare och beställare ta ett större ansvar för att motverka diskriminering och främja allas lika rättigheter. Stockholm 2030 ska vara en stad som hänger ihop där alla har lika möjligheter att forma sitt eget liv.

Det är bra att kulturell och språklig kompetens lyfts fram som en viktig del av framtidens skola. För att det målet ska kunna uppfyllas krävs ett genomgripande arbete med modersmålsstöd i både förskola och skola.

Investeringarna i kollektivtrafik och cykel är helt nödvändiga för ett attraktivt och hållbart Stockholm. Till 2030 behövs ytterligare satsningar på utbyggd spårtrafik med en västlig tunnelbanelinje (Älvsjö-Liljeholmen-Fridhemsplan-Odenplan) som är en fortsättning på den nu planerade linjen mot Hagastaden och Solna. Det behövs spårtrafik som skapar tvärförbindelser i Stockholms ytterområden, som Spårväg syd och Spårväg norr. Cykelplanen ska senast ha genomförts till år 2030, men utbyggnadstakten bör vara högre.

Vision 2030 måste ta sin utgångspunkt i Trafikverket och den statliga utredningen Fossilfri fordonsflotta. Förutom ett teknikskifte för fordon och bränsle behövs en samhällsplanering som optimerar transportsystemet, skapar ett mer bilsnålt samhälle och en tätare stadsmiljö med kortare avstånd till arbete, fritid, handel och service. Trafikverket och utredningen utgår ifrån att 20 procent av dagens (2010) biltrafik har minskat och ersatts av andra transportsätt. I storstadsregionen behövs större minskningar av biltrafiken enligt Trafikverket. Stockholmsregionen

behöver troligen minska biltrafiken med cirka 25 procent och Stockholms stad bör ha som vision att minska trafiken med 30 procent till år 2030. Detta måste vara utgångspunkten i vision 2030. Med denna utgångspunkt ska utbyggnader av kapacitetshöjande väginvesteringar avbrytas. Investeringar i vägar ska fokusera på trafiksäkerhet och underhåll samt lokala stadsgator för tillkommande stadsbebyggelse. Staden ska även stödja övergången till en fossilfri fordonsflotta med goda förutsättningar för förnyelsebara drivmedel och stödja övergången till miljövänligare fordonsflotta.

All uppvärmning och energi ska komma från förnyelsebara energikällor. Fastigheter och energisystem ska vara resurseffektiva. Staden ska år 2030 även vara en producent av sol och vind som en del i omställningen till en klimatneutral stad. Matavfallsinsamlingen ska vara nära 100 procent och återvinning och återbruk en naturlig del av stadens kretslopp.

Behovet av bostäder är enormt. Att bostadsbyggandet inte motsvarat befolkningsökningen måste ses som en konsekvens av en misslyckad bostadspolitik. Ambitionerna bör höjas till att färdigställa 150 000 högkvalitativa, yteffektiva och klimatsmarta bostäder till år 2030.

Markpolitiken måste utvecklas för att höja kvaliteten på det som byggs – andra faktorer än pris såsom arkitektoniska kvaliteter, innovativa lösningar och miljömässiga aspekter ska vara styrande. Idag pressas priserna upp av lågt bostadsbyggande vilket gör bostadsmarknaden otillgänglig för främst unga och studenter. Stadens allmännyttiga bostadsbolag bör ges fler markanvisningar. Små lägenheter sänker boendekostnader och är yteffektiva. Låga bilparkeringstal är ett annat verktyg för att sänka bostadspriserna.

Det krävs en riktningsförändring om visionen ska nås att viktiga grönområden sparas. Nybyggnation ska främst ske på redan exploaterad mark. Genom att flytta flygtrafiken från Bromma till Arlanda frigörs en stor yta där vi kan bygga Bromma Parkstad. Marken är en fantastisk tillgång och en otrolig resurs som vi är skyldiga att använda för att minska bostadsbristen.

Vi saknar tankarna kring samverkan i Östersjöregionen och vill därför lägga till det i visionen. Stockholm har utvecklats till ett samverkanscentrum för Östersjöregionen och

samverkan kring handel, turism, vetenskap och miljökunnandet är starkt. Tillsammans med länderna kring Östersjön har Stockholm bidragit till att minska Östersköns miljöproblem.

City är inte en blandad stadsdel idag. Att alliansen fortsätter ge markanvisningar för kontor och köpcentrum i stadsdelen är inte rätt väg att gå. Fler arbetsplatser i Söderort är viktigt. Områdesplanering är viktigt för att ta helhetsgrepp om utvecklingen i olika stadsdelar.

Stockholm måste utvecklas och få fler levande centrum, det är vår vision för ett Stockholm som håller ihop och som erbjuder god service till alla sina invånare. Kluster för företagande i Stockholm är framtiden och framförallt inom IT, miljö- och klimat och inom de kulturella näringarna har stor potential och drar till sig andra företag. Därför vill vi lägga till det till visionen. Stockholm präglas av levande stadsdelscentrum, med en mångfald av stora och små företagare. Företagare inom de kulturella näringarna och inom IT, miljö – och klimatsektorn har växt sig starkare och Stockholm är en stad som präglas av innovationer och miljötänk.

Stockholm måste bli ännu mer attraktiv och bidra till att företag kan rekrytera personal. Därför vill vi ha en skrivning kring kollektivtrafiken och bostäder. Stockholm erbjuder företagarna en väl utbyggd kollektivtrafik för att företagarna vill ta sitt ansvar för miljön. Det har byggts bostäder på Bromma flygplats och företagarna har inte svårt att rekrytera folk då det finns bostäder att flytta in i.

Det gröna Stockholm är attraktivt och vi vill värna det. Samtidigt ska vi vara stolta över det Stockholm vi lever i idag och visa det. Stockholms stad erbjuder vackra och välskötta strandpromenader och parker i alla Stockholms stadsdelar. Stockholms stad är också känt för sitt arbete med hållbara evenemang. Evenemang som Stockholm själva håller i visar upp den klimatsmarta staden, men speglar också Stockholm som en stad som präglas av influenser från människor från hela världen som nu bor och verkar i Stockholm. Stockholm är en stad där olikheter välkomnas och uppmuntras, en stad som präglas av öppenhet.

Miljöpartiet vill se betydligt högre ambitioner för en inkluderande arbetsmarknad och åtgärder för att skapa fler vägar in på arbetsmarknaden. Det är bra att den reviderade visionen tar tydligare sikte på att skapa en sammanhållen

stad, men det behövs en ökad medvetenhet kring och åtgärder som motverkar den strukturella diskriminering som finns på arbetsmarknaden idag.

Miljöpartiet vill även se fler målsättningar när det gäller en jämställd arbetsmarknad där inkomstskillnader mellan män och kvinnor utjämnas samt arbetslivet och privatlivet går att få ihop på lika villkor. Staden behöver ha tydligare ambitioner kring ett hållbart arbetsliv där människor inte blir sjuka av sitt jobb, idag ser vi kraftigt ökade ohälsotal bland unga kvinnor, detta måste förebyggas.

Stockholm behöver en arbetsmarknad där det är lätt att ställa och lära nytt under arbetslivet, här borde visionen tydligare lyfta svenska för invandrare (SFI) och vuxenutbildningen som viktiga verksamheter där kvalitén behöver höjas.

Det är välkommet att den reviderade visionen lyfter behovet av kopplingen mellan studier och arbetsliv, här kan staden göra mycket mer för att förbereda de som deltar i utbildningar och arbetsmarknadsåtgärder samt bidra till att skapa nätverk som ger chanser till jobb.

Miljöpartiet anser att visionen borde lyfta arbetsintegrerande sociala företag och sociala entreprenörer som viktiga aktörer i att skapa en arbetsmarknad där fler får jobb samt möta de sociala utmaningar Stockholm står inför.

Vi noterar att miljöfrågorna inarbetats i den reviderade visionen för 2030, men vi vill se betydligt högre ambitioner inom miljöområdet.

Vision 2030 måste ta sin utgångspunkt i att Stockholm ska vara fossilbränslefrött 2030 och att koleldningen i Värtan ska vara avvecklad 2018. Det är viktigt att prioritera förebyggande åtgärder för att minska dagens och hindra framtidens klimateffekter. Stockholm ska vara föregångare och förebild internationellt genom ett systematiskt och förebyggande klimatarbete. Tidiga insatser för att öka klimatberedskapen i staden måste vidtas och staden ska anpassas för att klara klimatförändringar som kraftiga regn och värmeböljor.

Värdet av ren luft, rena sjöar och vattendrag och grönområden bör belysas tydligare i visionen. Luftkvaliteten i staden måste förbättrats så att den uppfyller WHO:s riktlinjer och de nationella miljömålen och åtgärder måste sättas in för att Stockholms sjöar och vattendrag ska ha god

vattenkvalitet. Den tillkommande byggnationen måste vara yteffektiv och klimatsmart och värdefulla grönområden ska bevaras, utvecklas och göras tillgängliga. De ekosystemtjänster som skapas i natur och parker måste tas till vara och nyttjas.

Stockholm står inför stora utmaningar att kunna klara en snabb befolkningsökning med ekologiskt och socialt hållbar utveckling och detta bör belysas tydligare i visionen. Staden måste planeras så att buller inte medför hälsoproblem för stadens invånare. Åtgärderna ska vidtas vid källan, trafikbullret reduceras genom minskad biltrafik och nedläggning av Bromma flygplats.

Visionen bör kompletteras med skrivningar om att alla stadens verksamheter ska bedrivas med så liten klimat- och miljöpåverkan som möjligt och att staden ska vara ett föredöme. Stadens informationsinsatser inom miljöområdet ska vara inriktade på att invånarna år 2030 lever klimatsmart med liten påverkan på miljön.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt att därutöver anförä:

Både nuvarande vision och förslag till revidering är politiska styrdokument beslutade och styrda av alliansen. Våra partier hade egna förslag när visionen beslutades. Vi känner inte igen oss i beskrivningen i ärendet att arbetet med revideringen skulle ha varit brett förankrat. När något så viktigt som stadens vision tas fram eller revideras måste exempelvis medborgarinflytandet vara mycket grundligare och mer omfattande än några fokusgrupper och e-postade synpunkter. Medarbetare på alla nivåer måste också få ett verkligt inflytande.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP).

Reservation

Karl Malmqvist (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Vid protokollet
Maria Stigle

Rätt utdraget intygar:
